

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 49.

Lýsingarprisur fyri þettireglu: 30 øyr. á forsiðuni.
20 øyr. á 3. og 4. síðu. Við størri lýsingum fæst
avsláttur í prísinum.

Leygardagin 4. desember 1937.

Kostar kr. 1,50 fjórðingsárið + Porto. Blaðið
verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstøðum
og skrivastovuni. Telf. 145.

11. árg.

Italienska trolaramálið.

Íslendingar sigast at hóttu við „represalium“
1943, um Føroyingar geva italienskum trolara-
felagi loyvi til at nýta Føroyar sum
millumstöðu.

Hvat siga Føroyingar til, at Íslendingar
koma sær uppi innlendisviðurskifti okkara?

Javnaðarmenn taka upp at fáa Føroya
løgting at taka støðu í trolaramálinum.

Tað hevur altíð verið eitt fast
krav í øllum parlamentariskt
stýrdum londum, at onnur lond
ikkj eiga at leggja uppí landsins
innlendis viðurskifti.

Brot av hesum reglum við-
víkjandi viðurskiftum landa
millum hava altíð verið hart
átalað og hartað har, ið megi
hever verið til tess.

Sjálvandi halda Føroyingar
fast um eisini at vera undir
hesum reglum. Tað land, ið
gevur seg inn á Føroyingar og
brýtur hesar tabureglur, má
verða einmælt mæmælt av
øllum Føroyingum.

Føroyingar og Íslendingar eru
frændir og bróðratjóðir og eiga
at sita um sátt og vera vinir.
Hesum samtykkja óivað allir
Føroyingar. Men hetta frænda-
og vinalag kann einans trívast
og mennast til gagn og fullan
frama fyri báðar tjóðir undir
heilari og hollari virðing fyri
frælsinum og rættinum hjá
báðum pørtum at liva og virka
innanfyri sitt eigna landamark,
ónervaðar av øðrum.

Hesa virðing, hesa »respekt«
hava Føroyingar sum tjóð altíð
sýnt Íslendingum. Og eyðvitað
krevja vit Føroyingar, at hin
íslenska tjóðin skal sýna okkum
somu sómdir.

Vit megu tí harðliga mótmæla,
tá ið nú Íslendingar týkja at
vilja leggja seg út í, hvørt
vit hýsa og geva virkisrætt á
okkara grundum, innanfyri
landamark. Hetta gera allir Fø-
royingar uttan mun til, hvussu
so einstaklingar og einstakir
flokkar hugsa viðvíkjandi nevnda
loyvi til virkisrætt og øðrum
innlendisspurningum.

Tá ið Ísland hevur loyvt Ong-
lendingum at haft støðu í Íslandi,
tá ið Íslendingar hava givið
spanskum trolarafeløgum læru-
meistarar í trolfiskiskapi o. s. fr.

— tá hava vit tagt, hóast vit
hava hildið okkum sæð skaða
og vanda í hesum atburði.

Vit hava einki orð at siga í,
hvussu Íslendingar skipa sínum
fiskiskapi. Íslendingar kunnu so
heldur ongan rætt hava til at
leggja uppí, hvussu vit skipa
okkara fiskiskapi, annaðhvørt
tað er í samband við aðrar
tjóðir ella uttan hetta samband
— samarbeiði.

Tað er tí heilt rangvørgt og
brot móti okkara rætti til at av-
gera okkara egnu viðurskifti
innanfyri okkara egna landa-
mark, tá ið Íslendingar nú ikki
bert trýsta á ta dansku ríkis-
stjórnina at sýta italienskum
trolarum at hava støðu í Havn,
men afturat hóttu við »represali-
um« í 1943.

Hesar hótanir torva ikki. Vit
hava ta hugsan, at í 1943 vinna
Føroyingar og Danir ikki størri
sómdir í Íslandi, enn Íslendingar
halda seg í einum ella øðrum
fáa endurgoldið fulltút. Hetta
verður ikki sagt til nakra minkan
fyri Íslendingar sum frændir og
vinir. Nei! Hetta er einans sagt
út frá teirri áðanann, teirri roynd,
at so er altíð landa millum.
Bróðurskapur ræður ikki í kort-
spæli — »filantropi« ræður ikki
í figgjarskapinum landanna
millum.

Hin íslenska uppleggjan í tí
italienska trolaraspurninginum
hevur gjørt henda spurning til
ein avgjörð Føroya spurning.
Tí dugur og munar tað trolara-
málinum so lítið, um Havnar
býráð einsamalt trýstir á móti
Íslendingum og mótmælir teirra
atburði. Føroya lögting má tala
her, tí einans Føroya lögting
kann tala Føroya fólks vegna.
Eisini liggur trolaramálið soleiðis,
at tess fremjan krevur eina lög-
broyting, sum býráðið í Havn
einki kann gera við.

Men skal lögtingið taka sær
av hesum máli og dugna tí, so
tað kann fremjast longu til várs,
so er eingin dagur at geva burtur,
men tað má handlast straks.

Áðanandi hetta og vitandi
um, at málið liggur niðri hjá
ministerinum — nýstani komið
niður — telegraferaði javnaðar-
flokkurin eina áheitan niður um
telegrafiskt at biðja amt-
mannin leggja málið fyrri tingið
— ein brævaskiptan millum amt-
mannin og ministerið vildi
óivað tarnað málinum so nógv,
at tingið var slitið, áðrenn tað
var framkomið til tingið.

Vónandi røkkur málið hesari
tingsetuni. At tingflokkarnir so
dugna tí sum best, ivast vit
ikkj í.

Teir italsku trolararnir til umrøðu á tingi.

Undir orðadráttinum um 7-
manna kravið um at slita tingið
nært J. Patursson við italska
trolaramálið og helt, at Poul
Niclasen heldur skuldi lopið á
Stæning eftir trolarum enn at
farið til Mussolini.

Av hesum fall hesin orðadráttur
um trolaramálið:

Poul Niclasen:

Eg havi hoyrt, at Patursson
er ímóti, at teir italiensku trola-
rarnir koma til Føroyar.
Hann hevur kanska forhandlað
við tað íslenska »Morgunblaðið«,
sum nú loypur á okkum Føroy-
ingar vegna tað italienska
trolaramálið.

P. M. Dam:

Undir viðgerðini av hesum
máli er nortið við hitt italienska
trolaramálið. Eg skal, tá jást
nú stórar interessur eru uppi
um málið, og tá ið tað fýkur
frá ymsum síðum, at vit javna-
ðarmenn heldur enn ikki eru
ímóti italska trolaramáli, nýta
høvi at greiða frá okkara, javna-
ðarmanna, støðu til trolaramálið.
Vit eru allir 6 fyrri hesum máli,
og vit vilja stýða tað eftir fari-
munni — og tað hava vit gjørt.

Tá ið tað frettist, at Íslendingar
løgdu seg uppí hetta mál fyrri
at forða tí, ja, at teir enn tá
hóttu við hevndargerðum 1943,
stóð tað okkum greitt, at her
ikkj longur var talan um eitt
lokalt Havnarmál, men ein
spurningur, sum allar føroyskar
fiskimannaintressur vóru bland-
aðar uppí. Her var talan um
eitt trýst á ríkisstýrið, sum
Havnar Kommuna ella Havnar-
fólk aleina ikki orkaðu at seta

Medlemmer af Føroya skipara- og navigatørfelag,

som ønsker at gøre Krav mod Skibsredere, der har
afregnet Hyrerne for 1936 uden at tage Hensyn til
Statstilskuddet, bedes **snarest** henvende sig
til undertegnede, idet jeg er anmodet om paa
Foreningens Vegne at varetage dens Medlemmers
Interesse i saa Henseende.

Tórshavn, den 2. December 1937.

C. CHRISTENSEN
Sagfører.

eitt munandi kontratrýst ímóti.
Her vóru Føroya interessur
blandaðar uppí. Her máttu tí
Føroyingar, Føroya lögting leggja
uppí Havnarmonnum til hjálpar,
áðrenn ovseint var. Tingið stendur
já fyrri at fara heim; tað ráddi
tí um at skunda sær, um málið
ikkj skuldi bíða til næsta heyst
— og tá kanska var alt »for-
passað«.

Tá ið vit høvdu frætt, at málið
nýstani var farið til ministerið
— tað fekk tað í hendi hin
22/11 — og víð so stalt vóru
ræddir fyrri, at ministeris fyrir-
leggjan av málinum pr. post fyrri
løgtingið ikki kom at røkka
hesari setuni, sendu vit telegram
til Stæning, hvarí vit ráddu
honum til at telegrafera til amt-
mannin um at leggja málið fyrri
tingið.

Vit vóna nú, at hinir ting-
flokkarnir taka undir við javna-
ðarmonnum við at stýða
Havnarmenn og tað italska
trolaramálið av allari orku —
tí her kunna sum sagt Havnar-
menn einki muna einsamallir.
Her er talan um lögbroyting og
Føroya mótmæli móti, at Íslend-
ingar blanda seg í okkara viður-
skifti.

J. Patursson

vildi ikki vera við at hava
inspirerað »Morgunblaðið«.

Chr. Holm-Jacobsen

tók vreiður í huga J. Patursson
í forsvar og segði, at hann ikki
hevði erklerað seg at vera ímóti
trolaramálinum, so sum P. Nic-
lasen vildi siga.

Poul Niclasen

segði, at Patursson við at siga,
at hann gjordi skeivt at fara til
Italia eftir trolarunum, hevði
víst trolaramálinum mótsæðu.

J. Patursson
nokaði hesum.

Til Føroyar.

Lag: Bárán blá.

Føroyamálið! stormur yllir
— yvir havið fer. Føroyar!
Brimdi tinar fótur mýlir
— tó við barm titt barn tá skýlir.
/: á móðurørmum ber. :/

Havaldan við gløðustroki
— hvassligt sláa kann, havaldan!
mannaltiv mangt hevur lokið.
Tó djarvt teir herja út í rokið
/: og mangur sigur vann. :/

HERBORG Á HEYGUM

P. M. Dam:

Vit javnaðarmenn eru heilt
og ódeildir fyrri málinum. Eg
biði Patursson svara mær: Eru
tygum fyrri málinum ella ikki?

J. Patursson:

Eg vil taka støðu til málið,
tá ið tað liggur fyrri.

P. M. Dam:

Allir menn kunnu nú av
Paturssonar undanförandi svari
betri ælla um, hvar ið hann er
í hesum máli, og um hann
hevur nakað at gera við »Morgun-
blaðið«. Her kann leggjast aftrat,
at »Dagblaðið«, sum er hansara
blað, var tað fyrsta blaðið, ið
dróg spurningin fram. Var tað
fyrri at rópa varsko til Íslend-
ingar? Socialurin var biðin um
at fara stillisliga um hetta mál
— og vit gjørdur so, jást fyrri
ikkj at gera samráðingunum
mein.

Ein nýggj søkkinót

400 □ favnar til sølu.

Clement Magnussen,
Skúlavík.